

SRNA index: Za půl roku 10 000 srážek se zvěří a škody za téměř 400 milionů korun

- Generali Česká pojišťovna spolu s Centrem dopravního výzkumu, v. v. i (CDV), přináší 10. vydání SRNA indexu, který vždy na jaře (a na podzim) informuje o výši škod i přehledu nejrizikovějších míst ve vztahu ke střetům vozidel se zvěří v Česku.
- SRNA index pracuje s počtem nehod zaneseným v policejních statistikách dále doplněných o sofistikovaný odhad z dat Jednotného systému dopravních informací (JSDI), výši škod na majetku, zdraví i životech. Dává je do souvislosti s rozsahem silniční sítě v krajích a okresech. Data jsou tak mezi sebou porovnatelná.
- Od loňského října do letošního března (včetně) došlo podle policejních dat a údajů z JSDI na českých silnicích k 10 027 srážkám se zvěří. Nehody za sebou zanechaly škody za téměř 400 milionů korun.

Praha – Uplynulé pololetí, během kterého sleduje SRNA index počty střetů vozidel se zvěří a odhadovanou výši škod po těchto nehodách, přineslo nový pohled na situaci sražené zvěře na českých silnicích.

„Kromě policejních dat byly do výpočtu SRNA indexu zařazeny rovněž kvalifikované odhady vycházející z dat JSDI. Robustnější datový model nám pomáhá získat přesnější obrázek o střetech vozidel se zvěří, a to zejména v krajích, kde policisté přestali se systematickou evidencí střetů se zvěří,“ vysvětluje Michal Bíl, odborník na problematiku sražené zvěře z Centra dopravního výzkumu.

SRNA INDEX BLESKOVĚ

- V ČR od října 2023 do března 2024 evidujeme **10 027 srážek** se zvěří.
- To znamená, že zhruba na každém **5,6 kilometru** českých silnic došlo ke střetu se zvěří.
- Škoda na majetku, zdraví a životě na jeden kilometr silnic je nejvyšší na Zlínsku (14 655 Kč). Následují Ústecký kraj (9 632 Kč) a Liberecký kraj (8 462 Kč).
- Nejrizikovější úsek pro srážku se zvěří je aktuálně na Liberecku, a to na silnici II/38 u odbočky do obce Bezděz. Došlo zde na úseku o 329 metrech ke 14 nehodám vyčísleným na 527 tisíc Kč.

Aktuální čísla tak ukazují, že počet srážek se zvěří v Česku zůstává stále na velmi vysoké úrovni – konkrétně jde za období říjen 2023 – březen 2024 o 10 027 případů. Celková škoda spojená se sraženou zvěří se vyšplhala na 397 milionů korun.

FINANČNÍ NÁSLEDKY V KRAJÍCH V DESÍTKÁCH MILIONŮ

Uplynulé zimní období potvrdilo, že riziko střetu se zvěří se pro řidiče nijak nesnižuje. Z tohoto pohledu musí být opatrní zejména motoristé pohybující se po Středočeském kraji, kde policie zaznamenala 1845 nehod za téměř 78 milionů korun. Bezesporu na to má vliv i skutečnost, že tento kraj má ze všech v Česku nejdelší silniční síť čítající bezmála 10 tisíc kilometrů.

V absolutním počtu střetů se zvěří i výši jejich škod následují Jihočeský (1302 nehod za 51 mil. Kč) a Ústecký kraj (1024 nehod za 40 mil. Kč).

POŠKOZENÝCH VOZIDEL PŘIBÝVÁ

Vysoký počet nehod se zvěří v Česku potvrzuje i Generali Česká pojišťovna, u níž má svoje vozidlo pojištěno přes dva miliony

motoristů. Největší domácí pojišťovna denně řeší přes dvě desítky pojistných událostí po střetu se zvěří – jen za rok 2023 šlo celkem o 8149 případů za 382 milionů korun.

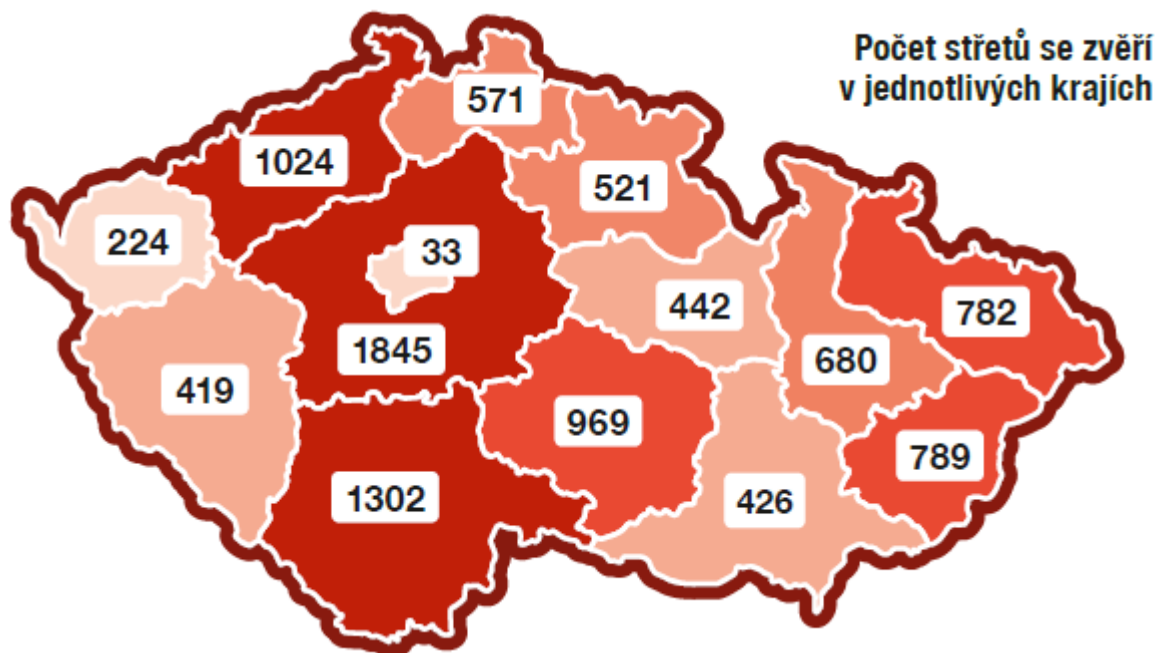
Ve sledovaném období od října 2023 do března 2024 bylo ve statistikách Generali České pojišťovny evidováno celkem 4121 pojistných událostí, v nichž figurovala zvěř a které se řešily buď z připojištění střetu se zvěří nebo z havarijního pojištění. Meziročně jde o nárůst o 15 procent. „Klientům jsme za tyto pojistné události vyplatili 188 milionů korun, což je meziročně o 13 % více,“ potvrzuje Patrik Nauš, senior manažer likvidace pojistných událostí motorových vozidel z Generali České pojišťovny.

Náklady na pojistné události – tedy opravy vozidel – stále průběžně rostou s tím, jak do cenových kalkulací vstupují dražší náhradní díly, ale i materiály i práce v autoservisech.

Pojištění za takových okolností představuje nejužitečnější nástroj, jak se může motorista vyrovnat se vzniklou škodou na svém vozidle. „Ty se nezdítky pohybují v desítkách tisíc korun, výjimkou nějakou ale ani nehody v řádech stovek tisíc korun. Týká se to především vozidel kategorie SUV, které se při vysoké rychlosti střetnou s těžkým zvířetem – nejčastěji divočkem,“ vysvětluje Patrik Nauš.

DOMINANCE SRNY A DIVOČÁKA

Jaká zvířata na českých silnicích ohrožují motoristy nejčastěji? Pod koly osobních i nákladních automobilů končí nejčastěji srnec či srna, a to až v 80 % případů. Následuje je prase divoké zhruba v 10 % případů. Na zbylé srážky připadají už ve velmi malých počtech ostatní druhy zvířat. „Lze očekávat, že v lesních oblastech jde o jeleny/laně a daňky/daněly. V nížinách a tam, kde jsou příhodné podmínky, půjde o zajíce. V únoru přitom došlo u Mnichova Hradiště ke srážce s vlkem, což je v našich poměrech ojedinělá událost,“ popisuje praxi Michal Bíl z CDV. Podle jeho slov jsou to právě šelmy, které svojí přítomností v krajině dokáží prokazatelně snížit počet střetů kopytníků s auty.

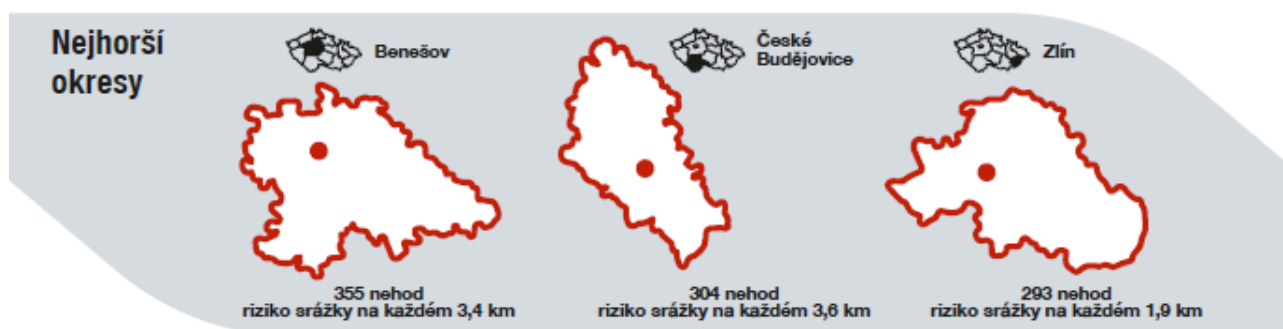
NEJRIZIKOVĚJŠÍ OKRESY

Při pohledu na okresy - nejnižší sledované jednotky u SRNA indexu, se objevují tři, které jsou v rámci Česka z pohledu počtu sražené zvěře vůbec nejhorší.

Za uplynulé sledované období se nejvíce střetů odehrálo v okrese Benešov – konkrétně šlo o 355 srážek, při nichž vznikla škoda přesahující 15 milionů korun. Řidiči projíždějící po zdejších 1209 kilometrech silnic by se měli mít zásadně na pozoru.

Druhá příčka patří okresu České Budějovice, kde SRNA index uvádí 304 srážek se zvěří. Odhadovaná škoda zde mírně překročila 12 milionů korun. I zde přitom délka silnic přesahuje tisícovku, konkrétně jde o 1103 kilometrů.

Na třetím místě se umístil okres Zlín, kde se na jeho 557 kilometrech událo za sledované období 293 srážek se zvěří. Škoda zde přesáhla 11 milionů korun.

Z pohledu SRNA indexu, který se zaměřuje na očekávanou škodu na 1 km silniční sítě, patří mezi nejhorší okres Zlín, kde na 1 km silnic připadá škoda ve výši 20 860 Kč. To je mezi všemi okresy suverénně nejvyšší číslo. Na druhé příčce figuruje okres Most v severních Čechách. Zde na 1 km silnic vychází škoda na 17 331 Kč. Třetí příčku zaujímá okres Uherské Hradiště, kde škoda na 1 km tamější sítě silnic dosahuje 15 0005 Kč.

DOPORUČENÍ, CO DĚLAT PO STŘETU SE ZVÍŘETEM

1/ Zapněte výstražná světla, a pokud to dovolí situace, ihned postavte na silnici varovný trojúhelník. Řádné označení místa dopravní nehody považují dopravní policisté z pohledu bezpečnosti za naprostý základ.

2/ Došlo-li ke zranění posádky, volejte záchranou službu na lince 155. Jakmile to půjde, kontaktujte Policii ČR na lince 158. Ta vyzoomí správce příslušné honitby, který přijede a o zvěř se postará. Je-li to možné, stoupněte (se všemi, kdo jeli v autě) za svodidla či co nejdále od vozovky.

3/ Kontaktujte asistenční linku pojišťovny. Informaci o telefonních číslech najdete na tzv. zelené kartě. Případně využijte Linku pomoci řidičům – 1224. Když tomu nebude nic bránit, následky srážky pro pojišťovnu vyfoťte nebo pořídte video. Pojišťovna zařídí rovněž odtah nepojízdného vozidla.

4/ Zraněnou zvěř ze silnice sami neodklízejte, protože může způsobit zranění pro změnu ona vám. Navíc se zbytečně vystavujete vysokému riziku od ostatních účastníků provozu.

5/ V žádném případě není možné si sraženou zvěř ponechat! Právo manipulace mají myslivci. Ponechání si zvěře by z pohledu zákona mohlo být hodnoceno jako pytláctví.

METODIKA SRNA INDEXU

Podstata SRNA indexu spočívá v odhadu očekávané škody na jeden kilometr sledované silniční sítě v konkrétním kraji a okrese. Tento údaj vychází ze srovnání délky silnic III. a vyšších tříd, počtu nehod a celkových škod jednotlivých nehod. Celkové škody kromě poničeného vozu zahrnují i škodu na zdraví, životě a dalším majetku, spočítanou podle metodiky CDV. U počtu nehod a očekávané škody na jednu nehodu bylo potřeba se vypořádat se skutečností, že v některých okresech, často i v celých krajích, policie vesměs přestala srážky se zvěří zaznamenávat. Zaznamenávají se jen srážky s nejvyššími dopady představující pouze velmi malé procento všech srážek. Index pracuje s daty Policie ČR, JSDI a údaji CDV.

Počet nehod

Na základě analýzy časových řad měsíčních četností srážek se zvěří byly identifikovány všechny okresy, ve kterých policie přestala tyto srážky sbírat. Zároveň bylo možné stanovit měsíc a rok, kdy ke změně zaznamenávání srážek došlo. Ve druhém kroku byl počet srážek se zvěří po změně jejich zaznamenávání policií odhadnut pomocí ARIMA modelů s využitím dat z JSDI jakožto prediktoru. V případech, kdy došlo ke změně zaznamenávání srážek se zvěří před rokem 2014 byla pro odhad počtu těchto srážek použita přímo data JSDI.

Očekávaná škoda na jednu nehodu

Pro odhad očekávaných škod na jednu nehodu byla použita robustní verze aritmetického průměru, takzvaný useknutý průměr. Postačí nám 5 % useknutý průměr, protože víme, že outlierů je v datech velmi málo. Je zde opět potřeba vyřešit problém se změnou zaznamenávání srážek se zvěří Policií ČR. Za tímto účelem byl nejprve vypočten 5 % useknutý průměr pro celou ČR ovšem pouze na základě dat z krajů, kde k žádné změně zaznamenávání nedošlo (Středočeský, Moravskoslezský, Olomoucký a Liberecký kraj).

V krajích, kde ke změně zaznamenávání nedošlo, byl 5 % useknutý průměr vypočten jen na základě dat z daného kraje. V krajích, kde ke změně došlo, byl jako odhad očekávané škody na jednu nehodu použit výše uvedený 5 % useknutý průměr vztahující se k celé ČR.

Podobně v okresech, kde ke změně zaznamenávání nedošlo a zároveň byl počet srážek se zvěří v rámci zkoumaného šesti měsíčního období větší nebo roven dvaceti (je potřeba rozumně velký vzorek, aby byl odhad spolehlivý), byl 5 % useknutý průměr vypočten jen na základě dat z daného okresu. V opačném případě byl opět použit 5 % useknutý průměr vztahující se k ČR.

SRNA index

SRNA index je počítán jakožto očekávaná škoda na jednu nehodu vynásobená počtem srážek a vydělená celkovou délkou silniční sítě v daném kraji či okrese.

Odkud pocházejí data:

- **Škody na majetku:** jedná se o odhad policisty – odhad tvoří škoda na všech zúčastněných vozidlech, nákladu, zařízení komunikace a objektech poškozených při nehodě.
- **Škoda na zdraví a životě:** vychází z počtu zemřelých, těžce a lehce zraněných. Tyto hodnoty jsou pronásobeny koeficienty dle druhu zranění podle metodiky „VYSKOČILOVÁ, Alena, Jan TECL, Ondřej VALACH et al. Aktualizovaná metodika výpočtu ztrát z dopravní nehodovosti na pozemních komunikacích. Brno: Centrum dopravního výzkumu, v.v.i., 2017. 36 s., 1 příl. ISBN 978-80-88074-50-2“.
- **Do koeficientu jsou zahrnuty** následující odhady nákladů: náklady na hospitalizaci, náklady na výjezdy IZS, administrativa IZS, administrativa soudů, ztráta na produkci zraněného/zemřelého, sociální výdaje (dávky) a subjektivní náklady (náklady poškozeného na soudy)

SKUPINA GENERALI

Generali Česká pojišťovna je součástí skupiny Generali, jednoho z největších světových poskytovatelů pojištění a správy aktiv. Byla založena v roce 1831. Předepsané pojistné společnosti dosahuje 82,5 miliardy eur (v roce 2023). S 82 tisíci zaměstnanci a se 70 miliony klientů ve více než 50 zemích světa zaujímá skupina Generali vedoucí postavení v Evropě a stále významnější pozici získává na trzích Asie a Latinské Ameriky.

Ambicí Generali je být partnerem, který klienty doprovází po celý jejich život a který jim díky bezkonkurenční obchodní síti a nejlepší zákaznické zkušenosti nabízí inovativní a personalizovaná řešení. Skupina Generali začlenila udržitelnost do všech svých strategických rozhodnutí s cílem budovat hodnotu pro všechny zúčastněné strany díky podpoře vytváření spravedlivější a odolnější společnosti.

V Rakousku, v regionu střední a východní Evropy působí Generali prostřednictvím Generali CEE Holdingu (se sídlem v Praze) ve 12 zemích. Patří tak mezi tři největší pojistitele v regionu.